

Missä nyt mennään, Hannukainen?

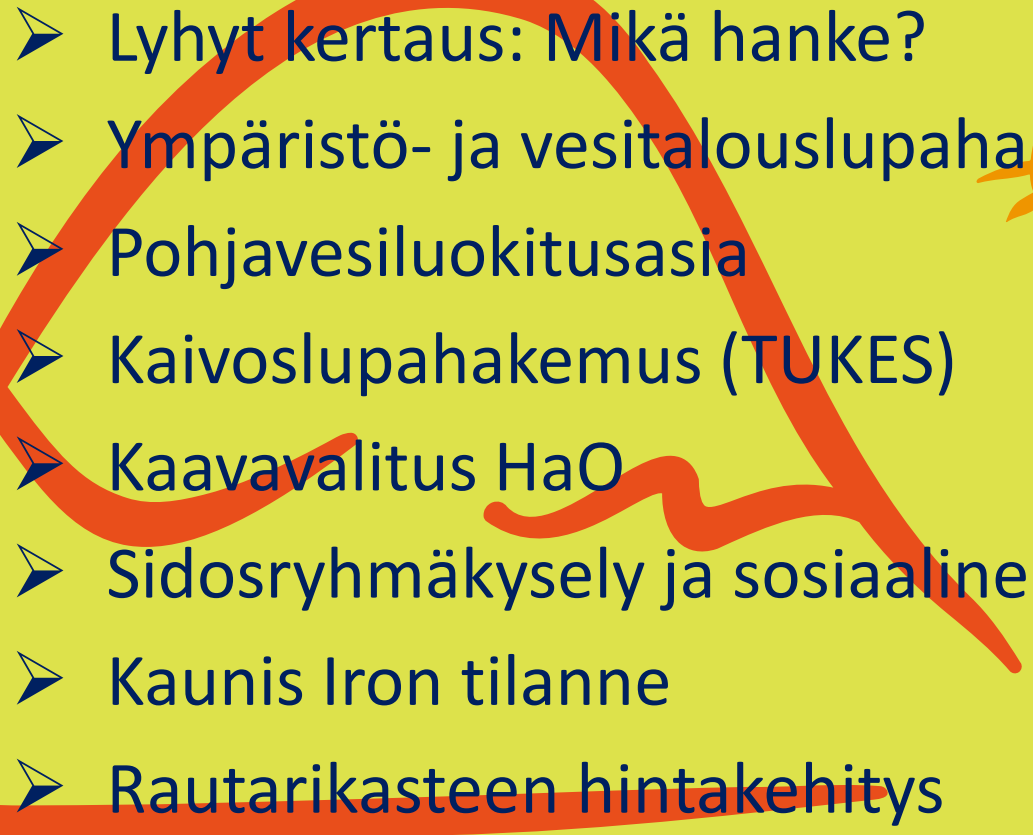
Leif Ramm-Schmidt
leif@rsconsulting.fi

*Iläksen
Ystävät*

Pääsiäisen Ystävätilaisuus
Äkäshotelli 30.3.2024

Ajankohtaiset asiat

-
-
- Lyhyt kertaus: Mikä hanke?
 - Ympäristö- ja vesitalouslupahakemus
 - Pohjavesiluokitusasia
 - Kaivoslupahakemus (TUKES)
 - Kaavavalitus HaO
 - Sidosryhmäkysely ja sosiaalinen toimilupa
 - Kaunis Iron tilanne
 - Rautarikasteen hintakehitys
 - Edunvalvonta Ylläs 250

Kysymyksessä Euroopan suurin rautakaivos-avolouhos, jossa sivutuotteena kupari-kultarikaste

Rautaruukki Oy ja Outokumpu Oy louhivat rautaa pienessä mittakaavassa Rautuvaarassa ja Hannukaisessa 1975 – 1990. Louhinta päättyi v. 1990 kannattamattomana.

Uusi hanke alkoi valtauksella v. 2005, Northland Mines Oy (omistaja Northland Resources)

Löytyi lisää malmia (n. 30% rautaa sekä kuparia 0,18% ja kultaa 0,1 g/t)

YVA-vaihe käynnistyi joulukuussa 2010, ELY hyväksyi v. 2014 puutteista huolimatta

Northland Resources konkurssiin v. 2014 - Uusi omistaja v. 2015 Tapojärvi Oy,

Tytäryhtiö Hannukainen Mining Oy perustetaan

Kaivosluvituksen toisistaan riippumattomat prosessit:

- **YVA-vaihe (ELY-keskus)**
 - Naturalausunto (ELY-keskus)
- **Kaivoslupahakemus (TUKES)**
- **Ympäristö- ja vesitalouslupahakemus (AVI)**
- **Kaavoitus (kunta)**

Kaikissa prosesseissa on kuulutus ja kuulemisvaihe.
Päätöksistä saa valittaa.

tukes

Hannukainen kaava-alue

Hannukainen uusi
kaava-alue 87 km²
Kaivospiiri yht. 30 km²

Hannukainen
vanha piiri
1,1 km²

Hihnakuuljetin
9 km

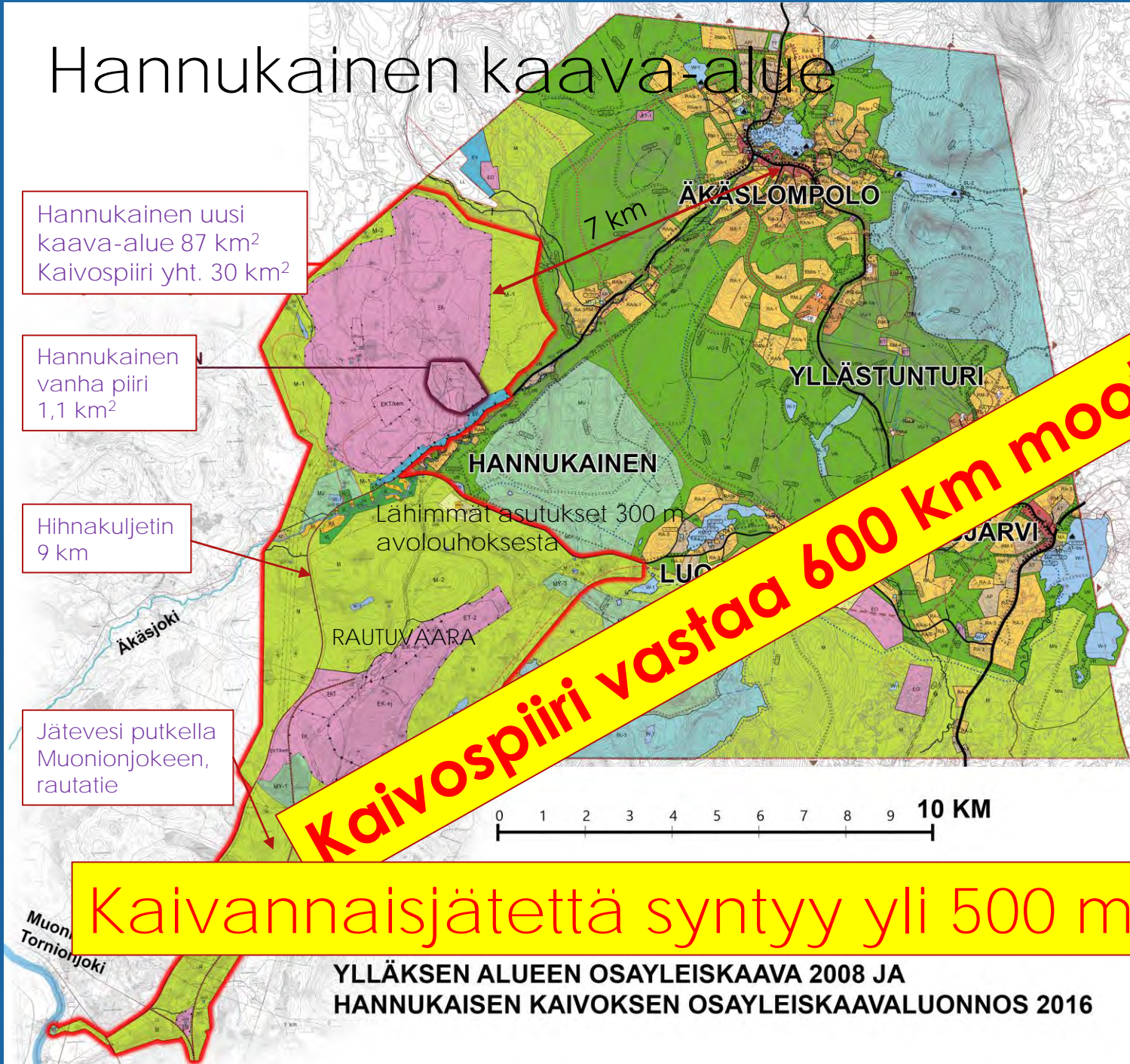
Jätevesi putkella
Muonionjokeen,
rautatie

Kaivospiiri vastaa 600 km moottoritietä!

Kaava-alue, jos
Ylläksen päällä

Kaivannaisjätettä syntyy yli 500 miljoonaa tonnia

YLLÄKSEN ALUEEN OSAYLEISKAAVA 2008 JA
HANNUKAISEN KAIVOKSEN OSAYLEISKAVALUONNOS 2016

HANNUKAISEN KAIVOS – NORSU LASIKAAPISSA?

YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA

AVI hylkäsi 15.12.2023 jatkoaikapyynnön ja päätti jättää hakemuksen tutkimatta

Hannukainen Mining valitti päätöksestä Hallinto-oikeudelle, syynä ELY:n pitkittynyt pohjavesien luokituspäätös

Ote HM:n kotisivuilta

Julkaistu: 23 tammikuun, 2024

Hannukainen Mining valittaa Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston päätöksestä jättää yhtiön ympäristölupahakemus tutkimatta.

– Viranomaisen on meitä ohjeistanut vuodesta 2017 lähtien tekemään suunnitelmat sen mukaisesti, että pohjavesiluokitukset tulevat malmion alueelta poistumaan. Näin ei ole kuitenkaan tapahtunut ja nyt toinen viranomaisen ei voi tehdä päätöstä, kun toisella viranomaisella luokitusasia on yhä kesken. Emme voi muuta kuin valittaa päätöksestä, hankejohtaja **Jaana Koivumaa** sanoo.

Vuonna 2017 viranomaisen on todennut selvityksessään Hannukainen Miningille, että alueelle aiemmin sijoittunut kaivostoiminta on peruuttamattomasti heikentänyt pohjaveden laatua, minkä lisäksi alueen maa- ja kallioperä heikentävät luontaisesti pohjaveden laatua.

Se, että edellinen toimija on pohjaveden pilannut ei lain mukaan saa olla syy pohjavesialueen poistolle!

YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA

ELY-keskuksen näkemys (LuoteisLappi lehti, Anne Lindholm haastattelu):

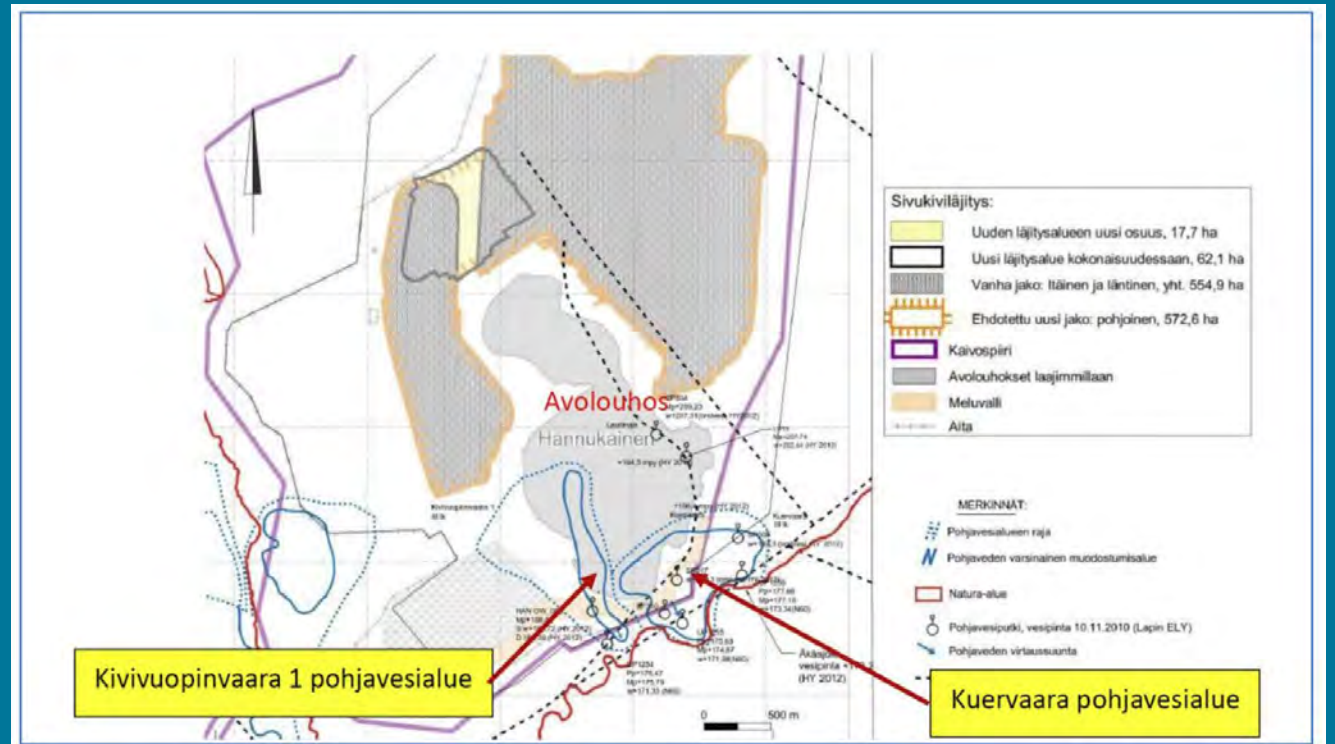
”- Ely-keskus päätti odottaa Hannukainen Miningin viime kesänä kaivosalueella teettämien pohjavesitutkimusten tulokset ennen Kolarin pohjavesialueiden luokitusten kuuluttamista.

- Yhtiön teettämä selvitys valmistui syksyllä 2023.

- Yhtiön teettämässä selvityksessä ei tullut esiin mitään semmoista tietoa, mitä meillä ei olisi ollut. Ei mitään uutta ja yllättävää, mikä olisi voinut vaikuttaa pohjavesialueiden luokitukseen liittyvään harkintaan, Lindholm toteaa”.

HANNUKAISEN POHJAVESIASEIA

- Viranomaisneuvottelussa 29.11.2022 ELY totesi, että alueet eivät ole poistumassa luokitukselta (lain mukaan ei saa poistaa!). Perustuu Ympäristöministeriön uusiin ohjeisiin v. 2018.
- ELY teki 21.2.2024 esityksensä pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutoksista Kolarin kunnassa. **Kuervaaran, Kivivuopionvaaran ja Kurtakon pohjavesialueet eivät poistu luokitukselta:**
 - Kuervaara muuttuu III luokasta 2 luokkaan
 - Kivivuopionvaara 1 ja Kurtakko muuttuvat III luokasta E-luokkaan (lähderiippuvainen pohjavesi)

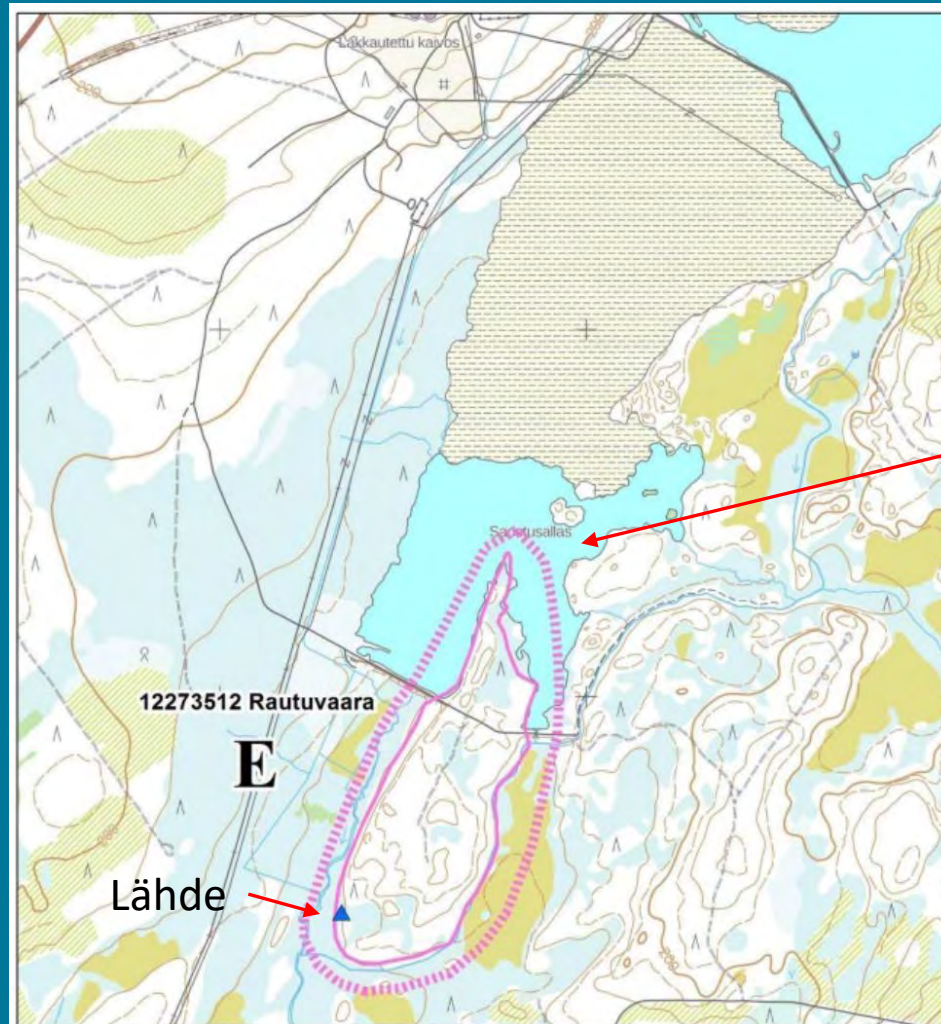
PÄÄKIRJOITUS

Piste pohjavesikeskustelulle?

HANNUKAISEN POHJAVESIÄSIA

Kurtakko (Rautuvaara), E-luokka

Suunniteltu selkeytysallas
jätevesille

HANNUKAISEN POHJAVESIASEIA

Päätöksestä ei saa valittaa!

Ote ELY:n kuulutuksesta:

ELY-keskus ei tee pohjavesialueiden rajauksesta tai luokitukselta oikeusvaikutteista hallintopäätöstä, eikä rajauksiin ja luokituksiin näin ollen liity valitusoikeutta. Kyseessä on luonnontieteellisen tiedon merkitseminen tietojärjestelmään. Kuulemisessa ei siten ole kyse asianomaisten subjektiivisesta oikeudesta vaikuttaa itseään koskevan asian käsittelyyn, vaan yleisestä yleisölle tiedottamisesta ympäristötiedon tuottamista koskien.

LuoteisLappi Lehti: ”Lapin ely-keskuksen hydrogeologi Anne Lindholm kertoo, että pohjavesiä ei saa ympäristönsuojelulain pohjavesien pilaamiskiellon mukaan pilata missään.”

HANNUKAISEN POHJAVESI ASIA

Yhtiö on 28.3.2024 julkaissut vastauksensa pohjavesipäätökseen sekä WSP:n laatiman asiantuntijalausunnon (89 sivua).

Kiistävät luokitusperusteita kuten veden antoisuuspumppauksia sekä viittaavat edelleen veden heikkoon laatuun. Kiistävät jopa, että veden heikko laatu johtuu aikaisemmasta kaivostoiminnasta. Tässä otteita:

”Tutkimukset ovat kokonaisuudessaan puutteellisia eivätkä ne voisi toimia perusteena hyvän tavan mukaiselle **antoisuuden määrittämiselle** taikka pohjavesialueen tai muodostumisalueen rajaukselle.”

”**Antoisuutta** ei ole riittävin pumppauksin todennettu. Muista ominaisuuksista on edelleen sama vanha tieto, jonka perusteella pohjavesi ei sovellu vedenhankintakäyttöön.”

”Alueella ei ole lähteitä, joiden perusteella pohjavesialueen voisi luokitella E-luokkaan.”

”Muun muassa seuraavat havainnot osoittavat, että **alueen veden heikko laatu** on monelta osin luontaista, **eikä aikaisemman kaivostoiminnan aiheuttamaa.....**”

Miksi AFRY ei viime kesänä tehnyt lainkaan antoisuuspumppauksia?

HANNUKAISEN POHJAVESIÄSIA

Rapautuvia kiviä
Hannukaisen
sivukivikasassa

Vanhojen kaivosten
kokemuksesta (esim.
KAJAK raportit)
tässä syntyy aivan
varmasti hapanta
kaivosvalumaa

HANNUKAISEN POHJAVESIASIA

Ympäristöministeriön ohjeistus v. 2018:

”Tässä yhteydessä **tarkastellaan uudelleen** kaikki aiempaan hallinnon sisäiseen ohjeistukseen pohjautuen inventoidut pohjavesialueet.

Vedenlaadultaan heikompikin pohjavesialue voi soveltua vedenhankintaan, mikäli talousveden käsittelymenetelmillä **vesi voidaan puhdistaa** talousveden laatuvaatimuksia vastaavalle tasolle.

Veden laatua tai sitä, että alueella on **pohjaveden laatua uhkaavia riskitekijöitä**, ei tule käyttää perusteena jättää pohjavesialue luokittelematta 1- tai 2-luokan pohjavesialueeksi.

Jatkuu...

HANNUKAISEN POHJAVESIASEIA

Ympäristöministeriön ohjeistus v. 2018:

Jatkoa:

Veden laatu ei voi olla peruste luokituksesta poisjättämiseen myöskään vesienhoidon näkökulmasta, sillä vesienhoidon tavoitteena on parantaa myös laadultaan heikompien pohjavesimuodostumien tilaa kohti hyvää määrällistä ja kemiallista tilaa.

Lisäksi kaikkea pohjavettä koskee ympäristönsuojelulain mukainen pohjaveden pilaamiskielto ja **vastuu pilaantuneen pohjaveden puhdistamisesta.**

Tästäkään näkökulmasta ei ole perusteita jättää pohjavesimuodostumia rajaamatta ja luokittelematta vedenlaadun heikentymisen perusteella

Sivukvikasa tulee peittää tiiviillä peitolla (SSAB vastuussa)

HANNUKAISEN POHJAVESIASEIA

Hannukainen Mining hyökkää nyt kovin sanoin ELY-keskusta vastaan ja väittää, että ELY virheellisin perustein torppaa hanketta

Yhtiö toteaa 28.3.2024 julkaistussa vastauksessa:

“Yhtiö on investoinut hankkeeseen vuosina 2017–2022 ja suunnittelee hanketta eteenpäin.

Nyt ELY-keskus esittää ilman uusia asianmukaisia tutkimuksia, että edeltävät lausunnot eivät pidä paikkaansa ja luokituksia rajauksineen muutettaisiin.

Luokituksen muutoksen voi tulkita päätökseksi, joka on kohdistettu luvanhakijaan.”

KAIVOSLUPA-ASIA

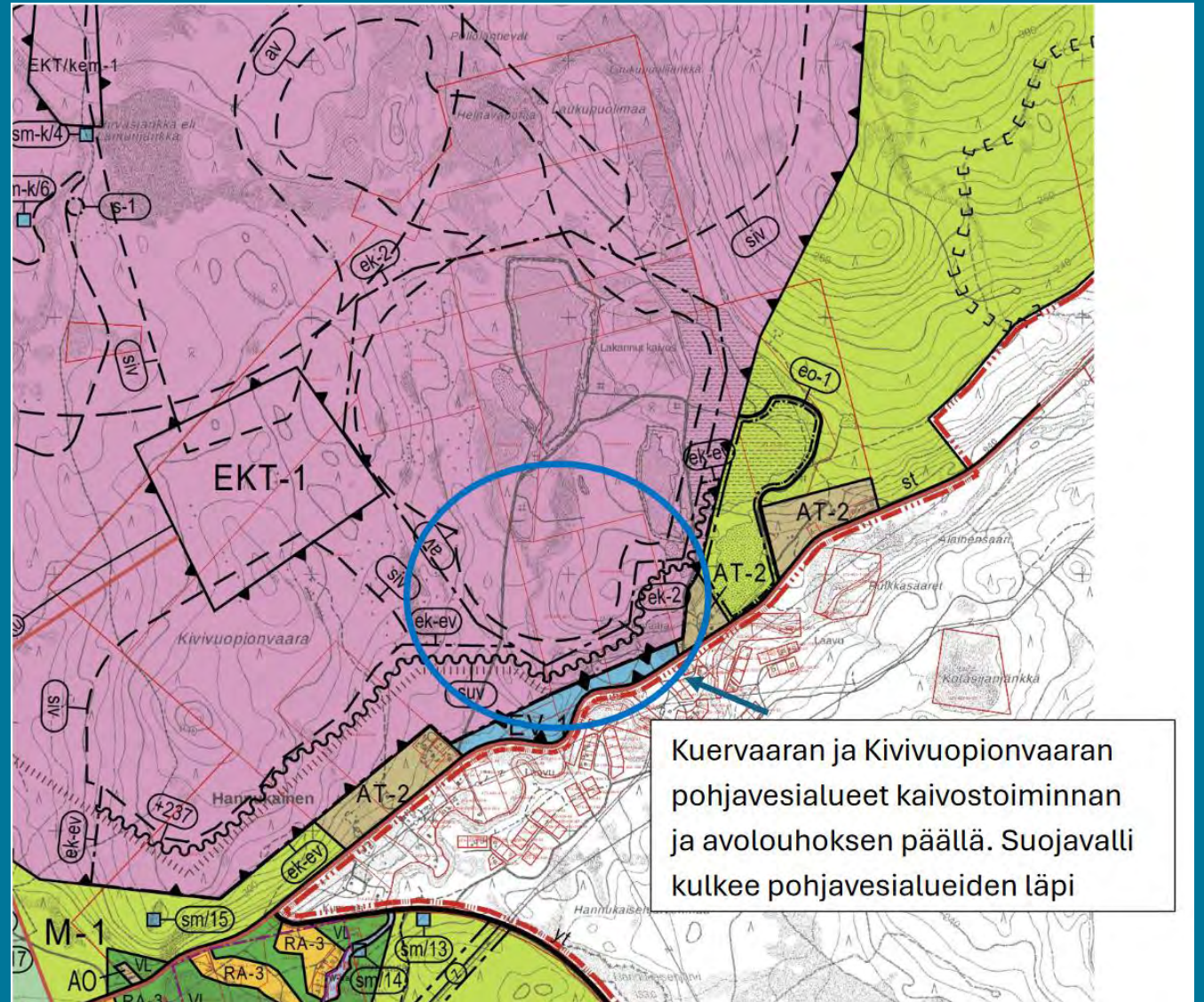
Ei uutta tietoa

TUKES saattaa myöntää kaivosluvan vuonna 2024

KAAVA-ASIA

Kaavavalitus on edelleen ratkaistavana Hallinto-oikeudessa, päätös luvattu huhtikuussa 2024

Pohjavesiasia lisää kaavoituksen lainvastaisuutta, koska kaivosta ei saa kaavoittaa pohjaveden päälle

Kuervaaran ja Kivivuopionvaaran pohjavesialueet kaivostoiminnan ja avolouhoksen päällä. Suojavalli kulkee pohjavesialueiden läpi

SIDOSRYHMÄKYSELY 2023

Kaivosyhtiön teettämän kyselyn mukaan:

60% Kolarin vakinaisista asukkaista kannattaa kaivosta

Enemmistön kannattajista muodostaa yli 65 v miehet, kun taas alle 45-vuotiaat suhtautuvat kaivokseen kriittisesti ja nostavat ympäristökysymykset keskeisiksi

Vapaa-ajan asunnossa asuvilta kolarilaisilta asukkailta ei kysytty eikä vapaa-ajan asukkailta ollenkaan

SIDOSRYHMÄKYSELY 2023 - SOSIAALINEN TOIMILUPA

Kaivosyhtiö: “Sosiaalinen toimilupa on saavutettu, kun Kolarin kunnanvaltuusto hyväksyi kaavan”

Tämä on ehkä “Paikallinen hyväksyntä”

Sosiaalinen toimilupa koskee kaikkia sidosryhmiä, joita hanke koskee, myös vapaa-ajan asukkaita

Kaivosyhtiö pitää vapaa-ajan asukkaita “vähemmän tärkeinä”, vaikka matkailu on Kolarin tärkein liiketoiminta

MIELIPIDE

**Hannukainen
Miningilla ei
ole sosiaalista
toimilupaa**

Kolarin Kylät ja Tunturit, Äkäslompolon
kyläyhdistys ja Ylläksen Ystävät - LuoteisLappi 24.1.2024

KAUNIS IRON – UUSI TUOTANTO KÄYNNISTETTY

Kaunisvaara otti kemikaalit käyttöön – aktiivista vesienkäsittelyä ei yhtiön mielestä tarvita

**Vesiasiantuntijan mielestä yhtiö testaa Muonionjokea puhdistamattomilla
jätevesillään.**

**Vesiasiantuntija: Yhtiö sai luvan käyttää Muonionjokea
täyden mittakaavan koetoimintaan**

LuoteisLappi Lehti 20.3.2024

- Tässä käytetään ennätysmäärä ksantaatteja, jätevesiä ei puhdisteta, selkeytysallasta ei kasvatettu lupauksista huolimatta, kemikaalien arvio virheellinen y.m.
- Tämä ei ole vastuullista toimintaa!
- **Kukaan ei tiedä, mitä jätteitä Muonionjokeen tullaan laskemaan....**

KAUNIS IRON – PÖLYNTORJUNTA

Kuva 1 / 7 Kaivosalueen lumi on raudanharmaata. Kuva: Milla Salo

Pölynhallinta ei talvella onnistu!

Paikallisuutiset

Luoteis-Lappi Ke 20.3.2024 klo 6:00

Pääkirjoitus: Totuudesta toiseen

Päätoimittaja Milla Salo:n pohdintoja Kaunisvaaravierailun jälkeen (otteita):

” ...Kaikki eivät voi seisoa sen työn takana, mitä Kaunisvaaran kaivosalueella tehdään, vaikka kaivos antaakin paljon työmahdollisuuksia alueellemme.....

...Valituksissa tuodaan esiin kaivoksen ympäristölle aiheuttamia uhkia. Väylästä on yhteinen huoli viranomaisilla, yhdistyksillä ja yrityksillä. Taustalla vaikuttaa myös huoli elinkeinosta, joka nojaa riittävän puhtaaseen luontoon ja tarvitsee sitä ympärilleen riittävän ison määrän.

Myös matkailu on alueellamme perinteinen ja arvostettu, vuodesta toiseen ison määrän ihmisiä työllistävä toimiala. Matkailun parissakin ollaan ylpeitä työstä, jota tehdään ja joka perustuu siihen, millaista luontoa ja kulttuuria juuri meillä on.

Nämä kaksi ylpeydenaihetta eivät tahdo mahtua samalle kartalle, ja hädin tuskin samaan juttuunkaan. Ero todellisuuksien välillä on räikeä.....”

RAUTARIKASTEEN HINTAKEHITYS

KAIVOSHANKKEEN EDUNVALVONTA

- Ylläksen alueen yrittäjien ja toimijoiden edunvalvonta

Ylläs 250 ry

- Kannatusmaksujen keräilytili: FI 65 5780 3820 1945 78 0000000000
- Huomaa uudet kotisivut:
- <https://yllas250.fi/>
- Rahaa käytetty tähän mennessä yli 400.000 EUR. Työ jatkuu.....

KIITOS

Alavashop
Hotelli Ylläshumina

Hotelli Ylläsrinne

Jemes Sport

Kuer Kievari

Kohta Coworking

Kuukkeli

Lapland Hub

Lapland Hotels

Ravintola Rouhe

Ravintola Poro

Mailan Putiikki

SportCorner Ylläs

TunturiFlow

Tunturikaluste

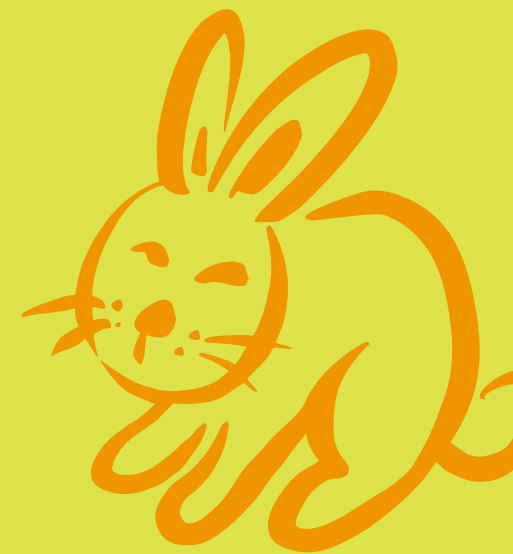
Viestintätoimisto Drum

Velhon kota

Ylläksen Yöpuu

Ylläs Experiences, Adventures & Safaris

Äkäslompolo Sportshop

*Ylläksen
stävät*